

Skema 2: Projektbeskrivelsesskema

”Styrket indsats mod ensomhed blandt ældre mennesker, der modtager meget hjemmehjælp”

1.	Projektets titel:	”Nye veje i hjemmeplejens relationsarbejde i indsatsen mod ensomhed. ”
2.	Baggrund og vision for projektet:	Hjemmeplejen i Ishøj har gennem de senere år haft stor faglig fokus på ensomhed og samarbejde med civilsamfundet omkring løsning af denne problematik. Der er generelt en stor udfordring med at inkorporere relationsarbejdet som en reel kerneopgave i hjemmeplejens arbejde. Herunder opleves især udfordringer knyttet til ressourcetræk, logistik og personlige relationer mellem hjemmehjælpsbrugere og medarbejdere. Vi har et godt erfaringsgrundlag fra dagtimerne, men der har vist sig et særligt behov efter kl. 16 og i weekenderne. Ishøjs erfaringer er i god tråd med Sundhedsstyrelsens afdækning af området og rummer veldokumenteret potentiale for afprøvning af nye metoder, der bidrager med udbredelse af redskaber og viden. Visionen er således at hjemmeplejens rolle styrkes både lokalt og generelt i forhold til at modvirke ensomhed blandt ældre, der modtager meget hjælp.
3.	Målgruppe:	I Ishøj sættes fokus på, at det er den enkelte hjemmeplejemodtagers livssituation og relationen til medarbejderne, der er afgørende for om den ældre er med i målgruppen. Derfor omfatter målgruppen ældre der modtager personlig og praktisk hjælp - også gerne om aftenen. I Ishøj har vi inden for denne målgruppe ca. 600 personer. Desuden sker udvælgelsen af borgerne ud fra viden om den ældre og dennes netværk og livskvalitet. På den baggrund estimeres det, at ca. 100 borgere er i målgruppen. Projektet afgrænser sig fra borgere i den terminale livsfase. Den sekundære målgruppe er hjemmeplejens medarbejdere, forebyggende medarbejdere, visitatorer og rehabiliteringskonsulenter, som er involveret i indsatsen omkring borgeren. I alt involveres omkring 80 medarbejdere konkret i projektet.

SUNDHEDSSTYRELSEN

4.	Formål – de langsigtede gevinster ved projektet:	Det overordnede formål med projektet er, at hjemmeplejens faglige fokus på ensomhed kvalificeres og samspillet med civilsamfundet styrkes i forhold til at modvirke ensomhed blandt ældre, der modtager meget hjælp. Herunder: Skabe bedre mulighed for at hjemmehjælpsbrugeren kan deltage i fællesskabende aktiviteter i weekenderne og efter kl. 16. Styrke tilrettelæggelse og organisering af ensomhedsindsatsen i hjemmeplejen, så den både tager hensyn til hjemmehjælpsmodtageres sociale behov og de formaliserede opgaver, der skal løses. Styrke medarbejdernes kompetencer og motivation, så der opnås bedre opsporing af ensomhed samt motivering og facilitering af kontakt til lokale fællesskaber. Styrke samspillet mellem hjemmeplejen og frivilligheden. Udbredelse af kendskab og viden om konkrete metoder og redskaber til at forebygge og mindske ensomhed hos ældre mennesker med meget hjemmehjælp.
	Mål – gevinster og øvrige resultater på kort sigt	Det er vores konkrete mål, at vi inden for projektperioden opbygger en bæredygtig platform for godt samspil med civilsamfundet og hjemmeplejens faglige fokus på ensomhed, som med afsæt i individuelle behov styrker den enkelte hjemmehjælpsbrugers nære relationer særligt i weekenderne og i hverdage efter kl. 16. Herunder: Opsporingsarbejdet og understøttelsen af den ældre i at handle på ensomhed. Løsning på eventuelle transportbehov ved deltagelse i fællesskabende aktiviteter. Mulighed for fællesskabende aktiviteter både i hjemmet og udenfor hjemmet i weekender og hverdage efter kl. 16. Konkrete løsninger på eventuelt plejebehov under deltagelse i fællesskabende aktiviteter i weekender og hverdage efter kl. 16. - Skabe mulighed for deltagelse i både eksisterende aktiviteter og spontant arrangeret aktiviteter alt efter lyst og behov.

SUNDHEDSSTYRELSEN

5.	Projektets indsatsområder:	<p><u>Vi vil sikre, at hjemmehjælpens medarbejdere har faglig forståelse, kompetencer og redskaber til systematisk at opspore ensomhed og støtte ældre mennesker i at deltage i relevante aktivitets- og foreningstilbud.</u> Det vil vi gøre ved at styrke medarbejdernes kompetencer og motivation gennem kompetenceudviklingsforløb og udvikling af dialog-værktøj, der blandt andet har fokus på den involverende samtale og hverdagens dilemmasituationer. Herunder skabes fælles forståelse af, hvad ensomhed er, hvordan ensomhedstegn registres samt hvilke roller forskellige medarbejdere har, når ensomhed skal italesættes og hjemmehjælpsmodtager støttes i at deltage i aktiviteter.</p> <p><u>Vi vil udvikle og afprøve organisering af arbejds gange og indsatser, der understøtter medarbejderen som faciliterende aktør.</u> Det vil vi gøre ved at skabe tilrettelæggelse og organisering af det faglige arbejde med ensomhed, som både tager hensyn til hjemmehjælpsmodtageres sociale behov og de formaliserede opgaver, der skal løses. Herunder, bidrage til fælles forståelse for relationsarbejdet og en højere grad af legitimering af de tilknyttede opgaver.</p> <p><u>Vi vil udvikle og afprøve model for samspillet mellem hjemmeplejen og frivillige organisationer med henblik på at sikre en klar rollefordeling, gensidig forventningsafstemning og løbende velfungerende samarbejde.</u> Det vil vi gøre ved at skabe bedre samarbejds muligheder og rum for direkte sparring mellem hjemmeplejen, hjemmehjælpsbrugeren og frivilligheden, herunder: 1) Udvikle og afprøve arbejds gange og samarbejdsmodeller, der udnytter eksisterende og nye aktiviteter efter kl. 16 eller i weekenderne, som værdifuldt redskab i relationsarbejdet. 2) Skabe gensidigt kendskab og forståelse mellem hjemmeplejen og frivillige organisationer ved at udbrede kendskab til arbejds gange og indsatser på ældreområdet blandt frivillige initiativer på ældreområdet. Og ligeledes udbrede kendskab om de frivillige initiativer på ældreområdet blandt hjemmeplejens medarbejdere. 3) Afprøve erfaringer med etablering af bindeled, der skal skabe direkte forbindelse mellem hjemmepleje og civilsamfundet, for at sikre bedre mulighed for at handle hurtigt på hjemmehjælpsbrugers sociale behov.</p> <p><u>Vi vil øge ensomme ældre menneskers deltagelse i relevante aktivitets- og foreningstilbud med henblik på at modvirke ensomhed.</u> Det vil vi gøre ved at skabe fleksible muligheder for at imødekomme individuelle behov og ønsker, så det matcher det, som er til glæde for</p>
----	-----------------------------------	---

SUNDHEDSSTYRELSEN

		den enkelte hjemmehjælpsmodtager. Gennem projektperioden har vi særligt fokus på at finde løsninger, hvor vi kan imødekomme hjemmehjælpsbrugernes behov i hverdage efter kl. 16 og i weekenderne.
6.	leverancer med understøttende aktiviteter og tidsplan <ul style="list-style-type: none"> • Fase 1 • Fase 2 • Etc.: • <i>Fx kompetenceudvikling</i>	<p>Kompetenceudviklingsforløb, der styrker hjemmeplejens faglige fokus på ensomhed. Herigennem styrkes medarbejderes forståelse, kompetencer og redskaber til systematisk at opspore ensomhed. Forløbet planlægges og evalueres løbende med afsæt i projektets formål og konkrete mål. Forløbet forankres i hverdagens handlinger samt to workshops pr. forløb, der strækker sig over to kvartaler. Der gennemføres fire forløb, de involverer i alt 80 medarbejdere. Der trækkes på interne undervisningsressourcer og proceskonsulent, som frikøbes til undervisning i projektperioden. Herudover trækkes på projektets samarbejdspartnere i forhold til relevant viden og erfaring. Desuden trækkes på viden og erfaringer fra styrelsens rapport. Milepæle: Første forløb gennemføres i 3. Kvartal 2017. Evaluering af forløb i 2019. Materiale udarbejdes og publiceres 3. Kvartal 2019. Se samlet tidsplan nedenfor. Dialogværktøj: Hermed opnås systematisk vidensdeling og faglig sparring, der sætter fokus på konstruktive løsninger på hverdagens dilemmasituationer i det tværgående relationsarbejde omkring ensomhedsproblematikken. Dialogværktøjet udvikles og evalueres med afsæt i projektets formål og konkrete mål. Dialogværktøjet opfylder konkrete behov for at få talt om de svære dilemmasituationer ud fra forskellige perspektiver. Der trækkes på ressourcer fra interne udviklingsressourcer, sekretariatet og Ældres Netværk. Milepæle: Første version af dialogværktøj er færdig og afprøves 2. og 3. kvartal 2017. Værktøjet evalueres og tilpasses i 4. kvartal 2017. Udarbejdelse af endelig version og publicering af materiale sker i 4. Kvartal 2018. Se samlet tidsplan nedenfor. Model for organisering af arbejdsgange, der understøtter medarbejderen som faciliterende aktør i ensomhedsindsatsen. Hermed opnås afprøvet og evalueret bud på løsninger af udfordringer med ressourcetræk og logistik, således at relationsarbejde og samspil med lokale aktører kan blive en reel del af kerneopgaven i hjemmeplejen. Der trækkes på interne proceskompetencer samt sekretariatet for Vores Ishøj og Ældres Netværk. Milepæle, 2018: Overblik over ressourcetræk og logistiske udfordringer og muligheder i relationsarbejdet. 2018: Overblik over roller og opgavefordeling mellem forskellige medarbejdere i hjemmeplejen og forvaltningen. 2018: Model for løsning af hjem-</p>

		<p>meplejens organisering + løsninger udvikles og afprøves i praksis. 2019: Erfaringsopsamling samt model udarbejdes. Model for samspillet mellem hjemmeplejen og frivillige organisationer: Hermed opnås klar rollefordeling, gensidig forventningsafstemning og velfungerende samspil. Modellen udvikles og evalueres med afsæt i projektets formål og konkrete mål. Der trækkes på ressourcer fra interne udviklingsressourcer, sekretariatet og Ældres Netværk. Milepæle: 1. kvartal 2017 etableres bindeled, der skal skabe direkte forbindelse mellem hjemmepleje og civilsamfundet, for at sikre bedre mulighed for at handle hurtigt på hjemmehjælpsbrugerens sociale behov. 2018: Roller og opgavefordeling mellem forskellige aktører i forbindelse med arbejdet i at opspore og understøtte den ældre i deltagelse i aktiviteter afprøves. 2019: Der udarbejdes erfaringsopsamling og udvikles forslag til model, som sætter fokus på roller og opgavefordeling mellem forskellige aktører i forbindelse med arbejdet i at opspore og understøtte den ældre i at handle på ensomhed. Ugentlige aktiviteter som involverer deltagelse fra hjemmeplejen i hverdage efter kl. 16 og i weekenderne. Hermed opnås erfaringer med nye roller i hjemmeplejen. Aktivitet forstås i denne sammenhæng bredt. Det kan eksempelvis være deltagelse i eksisterende aktiviteter i lokalsamfundet, som boligforeningernes fællesspisningsarrangementer, ture i biografen mm. Det kan også være aktiviteter, der opfylder målgruppens spontane ønsker og ideer. Der trækkes på ressourcer fra hjemmeplejen, forskellige aktører i lokalsamfundet og sekretariatet for Vores Ishøj. Milepæle: 2. Kvartal 2017: Deltagelse i ugentlige aktiviteter igangsættes. 2018: Evaluering af hjemmeplejens deltagelse i ugentlige aktiviteter. 2019: Dokumentation og inspirationskatalog for hjemmeplejens deltagelse i lokale aktiviteter i tidsrummet; hverdage efter kl. 16 og i weekenderne. Konference hvor resultater og erfaringer præsenteres. Hermed opnås synliggørelse og udbredelse af projektets resultater og erfaringer. Der trækkes på de forskellige ressourcer, der har været med under projektførelsen. Planlægningen af konferencen sker i samarbejde mellem hjemmeplejen, forvaltningens udviklingsenhed, sekretariatet for Vores Ishøj og Ældres Netværk.</p> <p>Samlet tidsplan:</p> <p>1. og 2. Kvartal 2017: Ansættelse af projektleder. Gennemførelse af opstarts-workshop. Udarbejdelse af kommunikationsplan. Nedsættelse af arbejdsgruppe, der afdækker og formulerer dilemmasituationer</p>
--	--	---

SUNDHEDSSTYRELSEN

		<p>og muligheder. Dilemmaer og muligheder afdækkes og formuleres. Nedsættelse af planlægningsgruppe for Actionleanings-forløbet. Actionforløb planlægges. Dialogværktøj udvikles. Nedsættelse af erfaringsgruppe for Ugentlige aktiviteter som involverer deltagelse fra hjemmeplejen i hverdage efter kl. 16 og i weekenderne. Etablering af bindeled, der skal skabe direkte forbindelse mellem hjemmepleje og civilsamfundet. 3. og 4. kvartal 2017: Actionleanings-forløb og dialogværktøj afprøves (milepæl). Actionleanings-forløb og dialogværktøj evalueres. 2018: Kompetenceudviklingsforløb og dialogværktøj tilpasses på baggrund af evaluering. Gennemførelse af yderligere kompetenceudviklingsforløb. Evaluering af dialogværktøj og udarbejdelse af materiale. Ressourcetræk og logistiske udfordringer og muligheder i forbindelse med hjemmeplejens relationsarbejde afdækkes. Roller og opgavefordeling mellem forskellige medarbejdere i hjemmeplejen og forvaltningen klarlægges og afprøves. Evaluering af hjemmeplejens organisering af relationsarbejde. 2018: Roller og opgavefordeling mellem forskellige aktører i forhold til arbejdet med at opspore og understøtte den ældres deltagelse i aktiviteter afprøves. Effektmåling af kompetenceudviklingsforløb. Planlægning og gennemførelse af konference. 2019: Samlet evaluering af de forskellige kompetenceudviklingsforløb. Udarbejdelse af materiale. Udarbejdelse af model og materiale omkring hjemmeplejens organisering af relationsarbejdet. Udarbejdelse af erfaringsopsamling og udvikling af forslag til model, som sætter fokus på roller og opgavefordeling mellem forskellige aktører i forbindelse med arbejdet i at opspore og understøtte den ældre i at handle på ensomhed. Samlet materiale til kompetenceudviklingsforløb færdiggøres og publiceres.</p>
7.	<i>Afhængigheder til andre indsatsområder:</i>	<p>I Ishøj er der en stor viden og bred erfaring med at arbejde med ensomhedsproblematikkerne i hjemmeplejen. Dette arbejder bygger blandt på den kvalitative undersøgelse; Relationernes betydning i hjemmeplejen (Hilm 2013). Hjemmeplejens arbejde med blandt andet klippekortsordning og plejepakker danner et veldokumenteret grundlag for at arbejde videre med ensomhedsproblematikken. Dette projekts formål med at styrke hjemmeplejens faglige fokus på ensomhed lægger i god forlængelse af de erfaringer, der er gjort de seneste år. Projektet vil således styrke og opnå synergi fra indsatsområder beskrevet under punkt 8. Ældres Netværk: Et partnerskab mellem lokale kræfter og Ishøj Kommune som sætter fokus på ældres sociale netværk og omfatter aktiviteter (fx spisecaféer, Cykling uden</p>

SUNDHEDSSTYRELSEN

		alder og aktivitetsoverblik mm.), der forebygger ensomhed. Arbejdet under Ældres Netværk med at forebygge og bryde ensomhed blandt ældre danner et veldokumenteret grundlag for at arbejde videre med ensomhedsproblematikken. Arbejdet har især vist et behov for at kvalificere samspillet med civilsamfundet. Projektet vil således styrke og opnå synergi fra indsatsområder beskrevet under punkt 8.
8.	Tilpasning til eksisterende indsatser:	Faglig fokus på ensomhed: Indsats for særligt udsatte ældre. Klippekort. Plejepakker. Kompetenceudviklingsprojekt (værdighedspolitikken). Cafeer og Cykling uden alder (opsøringsarbejdet). Rehabiliteringsindsats, herunder særligt fokus på hverdags rehabilitering, procesmodel for fællessprog 3. Kvalificeret samspil med civilsamfundet: Hospitalsvenner, Besøgsvenner, Navigator, Cafeer, Cykling uden alder, Sorg og livsmodsgruppe, Netværk for dementramte familier, Kontaktgruppe, Netværksgruppe for benamputerede, tværgående arbejdsgrupper, der arbejder med ensomhedsproblematikken fra forskellige vinkler.
9.	Dokumentation og udbredelse:	Projektlederen vil løbende opsamle erfaringer med de forskellige aktiviteter og initiativer, som afprøves i projektet. Herudover er dokumentation, udbredelse og løbende indsamling af data indtænkt i forhold til alle leverancerne jf. beskrivelserne i punkt 8. Der udarbejdes løbende artikler og dokumentation der kan ligge til grund for den videre udbredelse af puljens erfaringer. Desuden publiceres materiale fra alle leverancer.
10.	Organisering:	Der ansættes en projektleder, som står for den overordnede koordinering og sikring af projektets udvikling og fremdrift. Derudover skal projektlederen sikre koordineringen af praktiske opgaver i forbindelse med aktiviteter og konference. Der frikøbes bemanding fra forvaltningens udviklingsenhed og proceskonsulenter i forbindelse med udvikling og gennemførelse af projektets aktiviteter. Der nedsættes en styregruppe bestående af repræsentanter fra hjemmeplejens ledelse samt repræsentanter fra projektets samarbejdspartnere. Der nedsættes arbejdsgrupper til alle leveranceområder, som er bredt repræsenteret af interessenter og samarbejdspartnere fra lokalsamfundet og internt i Ishøj kommune. Dette skal sikre synergi, koordinering og inddragelse af viden og erfaringer i forhold til projektets leverancer. Dermed sikres samarbejde på tværs af faggrupper, forvaltninger og civilsamfund. Snitfladerne mellem de enkelte områder og aktører etableres i opstartsperioden blandt andet ved projektets opstartsworkshop i 1. kvartal 2017. Alle relevante aktører indgår på lige fod i ar-

SUNDHEDSSTYRELSEN

		bejdsgrupperne. Projektlederen er sekretær både for styregruppen og de enkelte arbejdsgrupper for at sikre sammenhæng og samspil.
11.	De væsentligste risici:	Der er væsentlig risiko for, at projektet drukner i de mange igangværende tiltag. Det er derfor afgørende at sikre samspil og tilpasning til øvrige indsatser. En anden væsentlig risiko er at indsatserne ikke forankres i hverdagens praksis. Det er derfor afgørende, at udviklingen af indsatsområderne sker, så det giver mening generelt opleves som værdiskabende tiltag for alle interessenter.
12.	Interessenthåndtering:	Kvalitativ undersøgelse af interessenternes forventninger og indstilling til projektet viser følgende: <u>Hjemmehjælpsbrugere</u> giver særligt udtryk for vigtigheden af at kunne være pilot i eget liv og ønsket om en mere fleksibel hjemmepleje, der har mulighed for at understøtte individuelle behov især i forhold til at opleve socialt samvær efter kl. 16 og i weekenderne, hvilket begrænses af forskellige funktionsnedsættelser. <u>Blandt medarbejdere</u> er der et generelt ønske om at finde løsninger på organisering og tilpasning til øvrige indsatsområder og der er et håb om, at dette projekt kan bibringe med løsninger på ressourcetræk og logistik. Generelt er foreninger og andre <u>interessenter i civilsamfundet</u> meget optaget af at få løst de praktiske barrierer for et tættere samspil med hjemmeplejen og hvordan de gode oplevelser med nuværende brobygningsfunktioner i hjemmeplejen kan udbrede sig til hele personalegruppen. Interessentanalysen er grundlaget for projektbeskrivelsens fokus og omdrejningspunkter, hvilke er i god tråd med puljens formål. På denne baggrund er der et godt fundament for at interessenterne engagerer sig i høj grad, hvilket øger sandsynligheden for værdifulde resultater og god forankring.
13.	Kommunikation:	I projektets opstartsperiode udarbejdes en kommunikationsplan, som skal sikre formidling omkring indsatsen til målgruppen og projektets interessenter.
14.	Projektets forankring:	Organisatorisk skal projektet forankres under Center for Ældre & Rehabilitering i Ishøj Kommune, som bl.a. rummer forebyggelses- og demenskoordinatorer, visitation, plejehjem og hjemmepleje. Herunder bliver projektet forankret i hjemmeplejen, hvor der i forvejen løftes lignede opgaver med faglig fokus på ensomhed. Forankringen vil ske i samarbejde med førnævnte aktører og i samarbejde med foreningslivet og lokale kræfter i Ishøj.